

Immanuel Kant SDE1

Keď posudzujem konanie ako dobré na základe rozumu, chýba mi ešte veľmi veľa, aby som aj konal podľa úsudku. Ak má na tomto úsudku niečo motivuje konať tak, potom je to morálny pocit. Rozum je schopný posudzovania. Ale dať tomuto rozumovému úsudku silu, aby sa stal pohnútkou konania vôle, v tom je práve kameň mudrcov.

Prvá formulácia KI:

Konaj len podľa tých životných maxím, pri ktorých môžeš zároveň chcieť, aby sa stali všeobecným zákonom. (Základy metafyziky mravov). tzv. univerzalistický test (čo egocentrický cynik, tyran, atď.)

druhá formulácia KI:

Konaj tak, aby ľudstvo v tvojej osobe ako aj v osobe každého iného človeka bolo vždy účelom, a nikdy nie prostriedkom tvojho konania. (Základy metafyziky mravov)
(samoúčel, terminologická nejasnosť)

Predstava objektívneho princípu, pokiaľ určuje vôľu, sa nazýva príkazom (rozumu) a formulácia tohto príkazu sa nazýva imperatívom. (ZMM)

Pozn.: sollen - má byť – zdôvodniteľné, majúť záväzok

Každá nemorálna vôľa konať je dôsledkom dobrovoľne prijatých zlých zásad (KPR, 115)

človek si môže mudrovať koľko chce, aby si protizákonné počínanie ... prikrášlil ako neúmyselné nedopatrenie, ak číru nepozornosť, ...teda ako čosi, čo ho strhlo ako prúd prírodnej nevyhnutnosti...A predsa, hoci svoj čin vysvetľuje ako zlý návyk, nemôže zabrániť tomu, aby nekarhal a nenapomínal sám seba...(vediac), že bol pri zmysloch, t.j. užíval svoju slobodu. (KPR, 117)

2. Praktické zásady sú vety obsahujúce všeobecné určenie vôle, ktorému sú podriadené viaceré praktické pravidlá. Keď subjekt pokladá podmienku za **platnú len pre svoju vôľu**, sú **subjektívne**, čiže sú **maximami**. Keď sa však podmienka poznáva ako objektívna, , t.j. platná pre vôľu každej rozumnej bytosti, sú objektívne, čiže sú **praktickými zákonmi**.

3. Maximy sú teda síce zásadami ale nie sú imperatívmi.

Ak zistíme, že je (pravidlo) prakticky správne, je zákonom, lebo je kategorickým imperatívom. **Praktické zákony sa teda vzťahujú len na vôľu** bez ohľadu na to, čo sa jej kauzalitou dosahuje, a aby sme ich získali v **čistej podobe**, môžeme od tejto kauzality odhliadnuť.

4. Princíp založený len na subjektívnej podmienke vnímavosti pre slasť alebo strasť (ktorú možno poznať len empiricky a ktorá **nemôže platiť rovnako pre všetky rozumné bytosti**) môže síce slúžiť jej subjektu ako jeho maxima, no ani preň nemôže byť zákonom, **takýto princíp nikdy nemôže vytvoriť praktický zákon.**

Všetky materiálne praktické princípy ako také sú rovnakého druhu a patria pod všeobecný princíp sebalásky čiže vlastnej blaženosti. (Pozn.: Kant ich nazýva patologickými)

1.(Subjekt) usudzuje, že niečo môže urobiť preto, lebo **si uvedomuje**, že to **urobiť má** a **poznáva**

v **sebe slobodu**, ktorá by mu bez mravného zákona ostala neznáma. (SL: sloboda vyviera z faktu svedomia, cítime, že môžeme konať i inak, máme voľbu)

5. Základný zákon čistého praktického rozumu

Konaj tak, aby maxima tvojej vôle vždy mohla byť zároveň princípom všeobecného zákonodarstva.

Čistý rozum je sám pre seba praktický a dáva (človeku) všeobecný zákon, ktorý nazývame mravným zákonom.

U celkom sebestačnej inteligencie si právom predstavujeme vôľu ako neschopnú vytvoriť takú maximu, čo by zároveň nemohla byť objektívnym zákonom, a pojem svätosti, ktorý jej preto patrí, ju síce nepovznáša nad všetky praktické, zato však nad všetky prakticko-obmedzujúce zákony, a tak nad záväznosť i povinnosť. Táto **svätosť vôle je zároveň praktickou ideou, ktorá musí nevyhnutne slúžiť ako pravzor, ku ktorému sa do nekonečna približovať** je to jediné, o čo sa musia usilovať všetky rozumné bytosti...

6.Cnosť je to najvyššie, čo môže praktický rozum uskutočniť, ktorý ako prirodzene získaná schopnosť tu nemôže byť završený...

7.Autonómia vôle je jediným princípom všetkých morálnych zákonov a im primeraným povinností, kým každá heteronómia vôle nielenže nevytvára žiadnu záväznosť, ale naopak, je proti jej princípu i proti princípu mravnosti vôle.

Jediný princíp mravnosti totiž spočíva v nezávislosti od akejkoľvek matérie zákona a zároveň v určovaní vôle čírou všeobecnou zákonodarnou formou, ktorú maxima musí byť schopná prijať. ...**morálny zákon teda nevyjadruje nič iné, než autonómiu čistého praktického rozumu, t.j. slobody**, a tá je sama formálnou podmienkou maxim, ktoré sa len pod touto podmienkou môžu zhodovať s najvyšším praktickým zákonom.

Praktická vôľa podlieha kauzalite slobody...mohla by sa definovať ako nezávislosť od každého iného okrem morálneho zákona. Pri heteronómnej morálke: človek má slobodu otáčaného ražňa, ktorý sa po natiahnutí pohybuje sám (automat natiahnutý najvyšším majstrom?). (Vylučuje slobodnú vôľu človeka – je Kant náboženským mysliteľom?)

Úmysel/cieľ/prostriedok/praktický dopad

Dobro pre dobro samo (morálka pre morálku samu)

Kategorický

Imperatív

Maxima

Všeobecné zákonodarstvo

Um/rozum/skúsenosť – jednota

Myšlienky bez obsahu prázdne, nazeranie bez pojmov slepé

Duša, Boh, sloboda

To, čo má byť, nie čo je – ideál

Sebaúcta, účel sám osebe

Autonómia/heteronómia

Mravný zákon vo mne-nado mnou, svedomie, nezávislý na všetkom

Fenomenálny/noumenálny svet

Šťastie, city/mravnosť

Povinnosť dobrá vôľa – mravnosť

Nie prečo žiť – jednoducho žiť

